

Asia: VN/2588/2024

Lausuntopyyntö: Arviomuistio kansallisen julkisten hankintojen tietovarannon perustamisesta ja ostolaskutietojen julkaisemisesta

Yleistä

Ovatko arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot oikeansuuntaisia ja riittävän kattavia? Olisiko nykytilan kuvausta syytä täydentää joillain näkökulmilla tai tarpeellisilla tiedoilla?

Lääkäripalveluyritykset ry:n mielestä arviomuistion nykytilan kuvausta koskevat osiot antavat selkeän kuvan vuoden 2022 tiedoilla siitä, kuinka sirpaleista julkisten hankintojen tietopohja on. Tietoa julkisista hankinnoista kerätään paljon, mutta kyseiset tiedot eivät muodosta yhtenäistä helposti käytettävää kokonaisuutta. Yhteisen hankintatietovarannon puuttumisen takia hankintojen ohjaaminen, johtaminen, toteutus ja tutkiminen eivät toteudu parhaalla mahdollisella tavalla. Tarve esitetyille julkisten hankintojen kootulle tietovarannolle on siten ilmeinen.

Ovatko arviomuistioissa esitetyt toimenpiteet vaikutuksineen oikeansuuntaisia? Olisiko toimenpiteitä syytä täydentää joillakin näkökulmilla jatkovalmistelussa?

Arviomuistiossa esitetään julkisen sektorin hankintavolyymit vuoden 2022 tiedoilla. Kun sote- ja pelastuspalveluiden järjestämisvastuu siirrettiin vuoden 2023 alusta hyvinvointialueiden ja Helsingin kaupungin vastuulle, tuli niistä myös merkittäviä hankintojen toteuttajia. Arviomuistio täytyisi päivittää vuoden 2023 tiedoilla. Tällöin voidaan arvioida myös sitä, miten kyseinen hallinnonuudistus vaikutti julkisten hankintojen toteuttamiseen ja laajuuteen.

Hankintatietovarannon soveltamisala ja säädösympäristö

Onko hankintatietovarannon perustamisen ja ylläpidon edellyttämät sääntelytarpeet tunnistettu kattavasti?

Arviomuistiossa esitetyt toimenpiteet ovat hyvin perusteltuja ja kannatettavia. Toimenpiteiden seurauksena julkisten hankintojen tietopohja paranee ja yhtenäistyy merkittävästi. Hankintayksiköt

pystyvät jatkossa paremmin seuraamaan omaa toimintaansa ja vertaamaan omia toimiaan muiden yksiköiden toimintaan. Näin hyviä käytäntöjä voidaan jatkossa ottaa nopeasti käyttöön, kun toimijat voivat vertailla itseään muihin toimijoihin. Tämä luo edellytyksiä kilpailun lisääntymiselle ja sitä kautta julkisen sektorin hankintojen tehostumiselle.

Onko sellaisia hankintayksiköjä tai hankintoja, jotka erityisesti tulisi rajata tulevan hankintatietovarantoa koskevan sääntelyn ulkopuolelle tai toisaalta sisällyttää siihen?

-

Sisältävätkö hankintayksiköiden ostolaskutiedot henkilötietoja siinä määrin, että niiden käsittely saattaisi aiheuttaa EU:n yleisessä tietosuojasetuksessa tarkoitetun korkean riskin? Jos kyllä, yksilöi, millaisia henkilötietoja tai erityisiin henkilötietoryhmiin kuuluvia henkilötietoja hankintadata voi sisältää.

-

Mille organisaatioille tulisi säätää oikeus saada omien tehtäviensä kannalta välttämättömät tiedot hankintatietovarannosta salassapitosäännösten estämättä?

Tiedonsaantioikeudet salassapitosäädösten estämättä on sallittava organisaatioille, joilla on laissa määrätty velvollisuus valvoa julkisia hankintoja, esimerkiksi Kilpailu- ja kuluttajavirasto.

Hankintatietovarannon tietosisällöt

Puuttuuko hankintatietovarantoon kerättävien tietojen listauksesta joitakin olennaisia tietosisältöjä?

-

Puuttuuko toimenpiteistä jokin tietosisältöjä ja niiden hyödynnettävyyttä parantava toimenpide?

Laajuudestaan johtuen ostolaskudatan kerääminen kannattaa eriyttää tietovarannon toteutuksessa.

Seurataanko hankintayksikkösi hankintasopimusten käyttöä sopimuskauden aikana sopimusjärjestelmän avulla tai muutoin? Onko sopimustietojen keräämiselle esitettävä alustava siirtymäaika riittävä?

-

Näettekö estettä kerätä rakenteisena datana tarjousten vertailuperusteita ja vertailuhintoja/laatupisteitä koskevia tietoja?

Tarjousten vertailuperusteista ja vertailuhinnoista/laatupisteistä kerätty rakenteinen data edistäisi tiedon hyödyntämistä. Toki se lisäisi niin sanottua hallinnollista taakkaa, mutta kyseisen tiedon keräämisen automatisoinnin avulla lisätyötä voidaan kohtuullistaa.

Partanen Ismo
Lääkäripalveluyritykset ry